

BÖLÜM 13

YAŞLI YETİŞKİNLERDE İŞİTME KAYBI VE HEMŞİRELİK YÖNETİMİ

Serap CANLI¹
Nurhan BİNGÖL²

GİRİŞ

İşitme bireyi çevresine bağlayan, bireye potansiyel tehlikelere karşı uyarıda bulunan ve diğer bireylerle sosyal bağ kurmasını sağlayan bir duyudur. Bu duyuda yaşlanmaya bağlı olarak bir kayıp meydana gelebilir. Ancak bu kayıp yaşlanmanın doğal bir sonucu olarak görüldüğünden genellikle ciddiye alınmaz. Çoğu zaman ise bu kaybın yaşamın birçok yönü üzerinde sahip olabileceği yıkıcı etkileri göz ardı edilir.² Göz ardı edilen bu durum yaşlı popülasyonda en sık görülen kronik sağlık sorunları arasındadır³ ve yaşlı yetişkinlerde en sık görülen duyusal eksikliklerdir.⁴ Tüm dünyada özellikle 70 yaş üstü kişilerin yaklaşık %71'inde işitme kaybı bulunmaktadır. Uzun süreli bakım tesislerinde yaşayan yaşlılarda ise bu oran %75'dir ve bu oranın 2032 yılına kadar %80'e çıkacağı tahmin edilmektedir.⁵ Ülkemizde ise işitme engeli oranı 65-74 yaş grubunda %18,5, 75 yaş ve üzeri grupta %31,9'dur.⁶ Yaşa bağlı işitme kaybının sıklıkla fark edilmediği bireylerde bu durum hafife alınmaya ve ihmal edilmeye devam etmektedir.⁷ Oysa yaşla birlikte görülme sıklığı artan işitme kaybının %25 oranında engellenebileceği bildirilmektedir.⁸

Yaşlı yetişkinlerde işitme kaybı, yaşamın bu aşamasında meydana gelen biyolojik, psikolojik ve sosyal değişimler bağlamında da düşünülmelidir. Örneğin, sınırlı hareket kabiliyetine sahip olanlar için işitme, günlük yaşamda daha fazla önem arz eder. Aksi halde bireyin başkalarıyla olan bağlantısı kaybolabilir ve önemli bir yaşam kalitesi sorunu haline gelebilir. Bu nedenle başkalarıyla bağlantıyı sürdürmek, bağımsızlık duygusunu geliştirmek ve günlük faaliyetlere katılım için işitmenin rolü çok önemlidir.⁹ İşitmede yaşanan kayıplarının iletişim zorlukları, sosyal izolasyon ve yalnızlık, öfke ve hayal kırıklığı, özellikle sosyal ortamlarda düşük güven, düşme riski artışı ve çeşitli hastalıkların (demans, depresyon gibi) risk veya etkisinin artışı ortaya çıkarması da muhtemeldir.⁵ Üstelik yaşlı yetiş-

¹ Öğr. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, Haymana Meslek Yüksekokulu, seunal@ankara.edu.tr,

² Öğr. Gör., Ankara Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Nurhan.Bingol@ankara.edu.tr,

KAYNAKLAR

1. WHO (2015). *Deafness and hearing loss fact sheet 2015*. (28/05/2021 tarihinde <http://www.who.int/mediacentre/fact-sheets/fs300/en> adresinden ulaşılmıştır).
2. Vas, V, Akeroyd, M. A, Hall, D. A. A data-driven synthesis of research evidence for domains of hearing loss, as reported by adults with hearing loss and their communication partners. *Trends Hearing*, 2017; 21, 1-25. Doi: 10.1177/ 2331216517734088
3. Davis, A, Davis, K. Epidemiology of aging and hearing loss related to other chronic illnesses. *Hear Care Adults*, 2009; 23-32.
4. Kennedy, M. L, Fletcher, K. R, Plank, L. M. (2004). *Management guidelines for nurse practitioners working with older adults*. (2nd ed.). Philadelphia: Davis
5. Action on Hearing Loss (2020). *Supporting older people with hearing loss in care settings*. (28/05/2021 tarihinde [https://rnid.org.uk/wpcontent/uploads/2020/05/A1422_Hear_to_Care_Guide_A4 .pdf](https://rnid.org.uk/wpcontent/uploads/2020/05/A1422_Hear_to_Care_Guide_A4.pdf) adresinden alınmıştır).
6. T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2020). *Engelli ve yaşlı istatistik bülteni*. (28/05/2021 tarihinde [https:// www.ailevecalisma.gov.tr/media/42250/istatistik-bulteni-20-mart.pdf](https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/42250/istatistik-bulteni-20-mart.pdf) adresinden alınmıştır).
7. Wallhagen, M. I, Pettengill, E. Hearing impairment: Significant but underassessed in primary care settings. *Journal of Gerontological Nursing*, 2008; 34 (2), 36-42. Doi: 10.3928/00989134-20080201-12
8. WHO (2021). *Deafness and hearing loss*. (30/05/2021 tarihinde <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/deafness-and-hearing-loss> adresinden alınmıştır).
9. Wendling, L. A, Pimple, C. Evidence-Based guideline nursing management of hearing impairment in nursing facility residents. *Journal of Gerontological Nursing*, 2008; 34 (11), 9-17. Doi: 10.3928/00989134-20081101-09
10. Cunningham, L. L, Tucci, D. L. Hearing loss in adults. *The New England Journal of Medicine*, 2017; 377 (25), 2465-2473.
11. A World of Silence Report (2021). *The case for tackling hearing loss in care homes*. (02/06/2021 tarihinde https://rnid.org.uk/wp-content/uploads/2020/05/A-World-of-Silence-report_2012.pdf adresinden alınmıştır).
12. Bagai, A, Thavendiranathan, P, Detsky, A. S. Does This patient have hearing impairment? *Journal of the American Medical Association*, 2006; 295 (4), 416-428. Doi: 10.1001/jama.295.4.416
13. Centers for Disease Control and Prevention (2020). *Types of hearing loss*. (02/06/2021 tarihinde <https://www.cdc.gov/ncbddd/hearingloss/types.html> adresinden alınmıştır).
14. Wallhagen, M. I, Pettengill, E, Whiteside, M. Sensory impairment in older adults: Part 1: Hearing loss. *American Journal of Nursing*, 2006; 106 (10), 40-48. Doi: 10.1097/00000446-200610000-00030
15. Committee on Accessible and Affordable Hearing Health Care for Adults (2016). *Hearing health care for adults*. (02/06/2021 tarihinde https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK367633/pdf/Bookshelf_NBK367633.pdf adresinden alınmıştır).
16. Griffith, A. J, Friedman, T. B. (2017). Hereditary Hearing Loss. Wackym PA, Snow JB Jr, (Eds.) In: *Ballenger's Otorhinolaryngology Head and Neck Surgery*. (18th edit). Shelton, CT: People's Medical Publishing House
17. NINDS (National Institute of Neurological and Communicative Disorders and Stroke). (1984). *Research on presbycusis*. (08/06/2021 tarihinde <https://www.nidcd.nih.gov/sites/default/files/Content%20Images/presbycusis.pdf> adresinden alınmıştır).
18. Zivic, R. C, King, S. Cerumen-impaction management for clients of all ages. *Nurse Practitioner*, 1993; 18 (3), 29, 33-36.
19. Dalton, D. S, Cruickshanks, K. J, Klein, B. E. et al. The impact of hearing loss on quality of life in older adults. *The Gerontologist*, 2003; 43 (5), 661-668.
20. Mulrow, C, Aqilar, C, Endicott, J, et al. Association between hearing impairment and the quality of life of elderly individuals. *Journal of the American Geriatrics Society*, 1990; 38 (1), 45-50.

21. Hawkins, K, Bottone, F. G. Jr, Ozminkowski, R. J, et al. The prevalence of hearing impairment and its burden on the quality of life among adults with medicare supplement insurance. *Quality of Life Research*, 2012; 21 (7), 1135-1147. Doi: 10.1007/s11136-011-0028-z
22. Albers, M. W, Gilmore, G. C, Kaye, J, et al. At the interface of sensory and motor dysfunctions and alzheimer's disease. *Alzheimer's & Dementia*, 2015; 11 (1), 70-98.
23. Humes, L. E, Dubno, J. R, Gordon-Salant, S, et al. Central presbycusis: A review and evaluation of the evidence. *Journal of the American Academy of Audiology*, 2012; 23 (8), 635-666. Doi: 10.3766/jaaaa.23.8.5
24. Hooren van, S, Valentijn, S. A. M, Bosma, H, et al. Relation between health status and cognitive functioning: A 6-year follow-up of the maastricht aging study. *Journal of Gerontology: Psychological Science*, 2005; 60 (1), 57-60. Doi: 10.1093/geronb/60.1.p57
25. Lin, F. R, Metter, E. J, O'Brien, R. J, et al. Hearing loss and incident dementia. *Arch Neurol.*, 2011; 68 (2), 214-220.
26. Lin, F. R, Yaffe, K, Xia, J, et al. Hearing loss and cognitive decline in older adults. *JAMA Intern Med.*, 2013; 173 (4), 293-299.
27. Dawes, P, Cruickshanks, K. J, Fischer, M. E, et al. Hearing-aid use and long-term health outcomes: hearing handicap, mental health, social engagement, cognitive function, physical health, and mortality. *International Journal of Audiology*, 2015; 54 (11), 838-844. Doi: 10.3109/14992027.2015.1059503
28. Wallhagen, M. I, Strawbridge, W. J, Shema, S. J, et al. Impact of self-assessed hearing loss on a spouse: a longitudinal analysis of couples. *Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 2004; 59 (3), 190-196.
29. Lin, F. R, Ferrucci, L. Hearing loss and falls among older adults in the United States. *Archives of Internal Medicine*, 2012; 172(4), 369-371. Doi: 10.1001/archinternmed.2011.728
30. Genther, D. J, Betz, J, Pratt, S, et al. Association between hearing impairment and risk of hospitalization in older adults. *Journal of the American Geriatrics Society*, 2015; 63 (6), 1146-1152. Doi: 10.1111/jgs.13456
31. Schneider, J, Gopinath, B, Karpa, M. J, et al. Hearing loss impacts on the use of community and informal supports. *Age and Ageing.*, 2010; 39 (4), 458-464. Doi: 10.1093/ageing/afq051
32. Mohr, P. E, Feldman, J. J, Dunbar, J. L. The societal costs of severe to profound hearing loss in the United States. *Policy Analysis Brief H Series*, 2000; 2 (1), 1-4. Doi: 10.1017/s0266462300103162
33. Ruben, R. J. Redefining the Survival of the fittest: communication disorders in the 21st century. *Laryngoscope*, 2000; 110 (2 Pt 1), 241-245. Doi: 10.1097/00005537-200002010-00010
34. Stucky, S. R, Wolf, K. E, Kuo, T. The Economic effect of age-related hearing loss: national, state, and local estimates, 2002 and 2030. *Journal of the American Geriatrics Society*, 2010; 58 (3), 618-619.
35. Simpson, A. N, Simpson, K. N, Dubno, J. R. Higher health care costs in middle-aged U.S. adults with hearing loss. *JAMA Otolaryngology-Head & Neck Surgery*, 2016; 142 (6), 607-609. Doi: 10.1001/jamaoto.2016.0188
36. NHS (National Health Service). (2015). *Preventing Hearing Loss*. (13/06/2021 tarihinde <http://www.nhs.uk/Conditions/Hearing-impairment/Pages/Prevention.aspx> adresinden alınmıştır).
37. Chou, R, Dana, T, Bougatsos, C, et al. Screening adults aged 50 years or older for hearing loss: a review of the evidence for the U.S. preventive services task force. *Annals of Internal Medicine*, 2011; 154 (5), 347-355.
38. Li-Korotky, H. Age-related hearing loss: quality of care for quality of life. *The Gerontologist*, 2011; 52 (2), 265-271. Doi: 10.1093/geront/gnr159
39. Swanepoel, W, Clark, J. L, Koekemoer, D, et al. Telehealth in audiology: the need and potential to reach underserved communities. *International Journal of Audiology*, 2010; 49 (3), 195-202. Doi: 10.3109/14992020903470783
40. Sprinzel, G. M, Riechelmann, H. Current trends in treating hearing loss in elderly people: a review of the technology and treatment options- a mini-review. *Gerontology*, 2010; 56 (3), 351-358.

41. Ahlstrom, J. B, Horwitz, A. R, Dubno, J. R. Spatial benefit of bilateral hearing aids. *Ear Hear*, 2009; 30 (2): 203-218.
42. Humes, L. E, Wilson, D. L, Humes, A. C. Examination of differences between successful and unsuccessful elderly hearing aid candidates matched for age, hearing loss and gender. *International Journal of Audiology*, 2003; 42 (7), 432-441. Doi: 10.3109/14992020309080053
43. Hartley, D, Rochtchina, E, Newall, P, et al. Use of hearing aids and assistive listening devices in an older Australian Population. *Journal of the American Academy of Audiology*, 2010; 21 (10), 642-653.
44. Montano, J. J. (2014). *Defining Audiologic Rehabilitation*. In Adult Audiologic Rehabilitation (2nd edit). San Diego, CA: Plural.
45. ASHA (American Speech-Language-Hearing Association). (2021). *Adult audiologic (hearing) rehabilitation*. (18.06.2021 tarihinde <https://www.asha.org/public/hearing/adult-audiologic-rehabilitation/> adresinden alınmıştır).
46. Planton, J, Edlund, B. J. Strategies for reducing polypharmacy in older adults. *Journal of Gerontological Nursing*, 2010; 36 (1), 8-12. Doi: 10.3928/00989134-20091204-0
47. British Deaf Association (2015). *Equality act 2010 and disability*. (06/06/2021 tarihinde <https://www.bda.org.uk/wp-content/uploads/BDAOld/40f9d767-09cb-495d-a2a8-8a4d16b0db51> adresinden alınmıştır).
48. NHS England (2017). *Accessible information standard implementation guidance*. (02/06/2021 tarihinde <https://www.england.nhs.uk/wp-content/uploads/2017/08/implementation-guidance.pdf> adresinden alınmıştır).
49. Barakat, F. (2018). *Elder care a resource for interprofessional providers improving communication with people who have hearing loss*. The University of Arizona Center on Aging.
50. Chapman, N. L, Burchfield, S. B. Nursing home personnel knowledge and attitudes about hearing loss and hearing aids. *Gerontology & Geriatrics Education*, 1999; 20 (2), 37-48. Doi: 10.1300/J021v20n02_04
51. Kozier, B, Erb, G, Berman, A, et al. (2003). *Kozier & Erb's techniques in clinical nursing: basic to intermediate skills* (5th edit). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
52. Jerger, J, Chimiel, R, Florin, E, et al. Comparison of conventional amplification and an assistive listening device in elderly persons. *Ear and Hearing*, 1996; 17 (6), 490-504.
53. Burton, M. J, Doree, C. Ear drops for the removal of ear wax. *Cochrane Database Syst Rev*, 2009; (1), CD004326.
54. Jabor, M. A, Amedee, R. G. Cerumen impaction. *J La State Med Soc*, 1997; 149, 358-362.
55. Cullinan, C. L, Janken, J. K. Effect of cerumen removal on the hearing ability of geriatric patients. *J Adv Nurs*, 1990; 15 (5), 594-600. Doi: 10.1097/00003446-199612000-0000
56. Harkin, H. Earwax impaction: why it needs to be treated in primary care. *Practice Nurses*, 2019; 115 (8), 38-40.